

зумовлений також низкою інших загально дидактичних чинників: дидактичними і виховними цілями заняття; змістом і характером навчального матеріалу, станом підготовки учнів, їхнім навантаженням; рівнем опанування вчителем методики проведення різних за формою занять; узгодження занять у розкладі; шкільним оточенням, формою заняття. Крім того, факультативним заняттям притаманні і деякі специфічні чинники, які істотно впливають на вибір методів навчання.

Разом з цим існує суттєва різниця між курсами за вибором і факультативними курсами, що відображена у таблиці 1 «Курси за вибором та факультативні курси».

Таблиця 1

Курси за вибором та факультативні курси

КУРСИ ЗА ВИБОРОМ	ФАКУЛЬТАТИВНІ КУРСИ
СПІЛЬНЕ	
Мета: поглиблення знань, розвиток інтересів, здібностей, нахилів та професійне самовизначення	
Вибираються учнями на основі власних інтересів	
Відсутність стандартів та екзаменів (ЗНО)	
Складові варіативної частини навчального плану	
ВІДМІННЕ	
Вибирається кожним учнем	Вибирається лише частиною учнів
Включені до розкладу, як інші уроки	Заняття винесені за сітку годин у розкладі
Обов'язкові для відвідування, контроль знань	Необов'язкові для відвідування, не оцінюються
Тривалість від 8-9 год., 16-17 год. Можуть бути розраховані на чверть, семестр	Тривалість — 34 год. Заняття плануються на весь навчальний рік
Надлишкова кількість з кожного предмета	Може бути запропоновано один курс з одного предмета

Література

1. Андреева Е.В., Босова Л.Л., Фалина И.Н. Математические основы информатики. Элективный курс: Учебное пособие. М.: Бином, 2005, 328с.
2. Дьякович С. В. Методика проведенний факультативних занять по хімії.— М. : просвещение, 1985. – 175 с

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ НАВЧАННЯ

*І. Мордач
м. Полтава, Україна*

Проблемою активізації школярів в особистісному і професійному самовизначенні є проблема виховання їх як суб'єктів пізнавальної, навчальної, трудової діяльності і спілкування. Підвищення суб'єктної активності підлітків безпосередньо в професійному самовизначенні пов'язане з розвитком їх самопізнання, самооцінки і саморозвитку. Крім того, важливо показати учням реальні можливості зміни ситуації професійного самовизначення, які вони можуть реалізувати в процесі здійснення особистих професійних планів.

Професійна орієнтація - система організації та проведення навчально-виховної роботи, спрямованої на засвоєння учнями необхідних знань про соціально-економічні та психофізіологічні умови правильного вибору професії, формування в них уміння аналізувати вимоги різних професій до психологічної структури особистості, а також свої професійно значущі якості, шляхи та засоби їх розвитку [1].

Одним із видів педагогічного проектування розвитку учня є індивідуальна освітня

траєкторія. Індивідуальна освітня траєкторія являє собою цілеспрямовану освітню програму, що забезпечує учневі позиції суб'єкта вибору, розробки, реалізації освітнього стандарту при здійсненні вчителем педагогічної підтримки, самовизначення і самореалізації.

Необхідність розгляду процесу побудови індивідуально-освітньої траєкторії учня, спирається на ці ідеї, пов'язана з тим, що вони створюють умови для самовираження особистості при обов'язковому досягненні поставлених цілей навчання.

Виступаючи, як індивідуальна траєкторія учня, освітня програма є складно структурованою. У її структуру включені наступні компоненти:

Цільовий (передбачає постановку цілей і провідних напрямків у сфері здобуття освіти, які формулюються на основі державного освітнього стандарту, основних мотиви і потребах учня.)

Змістовний (відображає реалізовується в рамках конкретної освітньої програми зміст освіти);

Під змістом освіти, відповідно до точки зору І.Я.Лернера, М.Н. Скаткін слід розуміти [2]:

1. Систему знань про природу, суспільство, мислення, способи діяльності, засвоєння яких забезпечує формування у свідомості учнів діалектико-матеріалістичної картини світу, озброєє методологічним підходом до пізнавальної та практичної діяльності.

2. Систему громадських, інтелектуальних і практичних навичок і умінь, які є основою конкретних діяльностей і забезпечують здатність молодого покоління до збереження соціальної культури.

3. Досвід творчої діяльності, накопичений людиною.

4. Досвід емоційно - вольового ставлення до світу, суспільству.

Технологічний (включає використовувані технології, методи, методики, системи навчання і виховання).

Діагностичний (розкриває систему діагностичного супроводу).

Організаційно-педагогічний (визначає режимні умови реалізації, характеристику учня (вік, рівень готовності до засвоєння, освітні потреби), якій адресована освітня програма; форми атестації досягнень і т.д.);

Результативний (опис очікуваних результатів реалізації).

При проектуванні індивідуальної освітньої траєкторії навчання відбувається реалізація принципу варіативності в навчанні, тобто стає можливим вибір учнями з варіативної частини цікавлять їх модульних елементів, методів, технологій, форм, засобів та контролю, а також адаптація навчального процесу до індивідуальних можливостей і запитам учнів. Отже, для організації варіативного навчання необхідно наявність можливості проектування індивідуальних освітніх траєкторій учнів з урахуванням соціально-економічних і індивідуально-особистісних чинників.

Індивідуальна освітня траєкторія та її педагогічний супровід дозволяє: забезпечити оволодіння учнями змістом стандартів освіти; усіляко сприяти розвитку індивідуальних здібностей учня; забезпечення оволодіння програмами з шкільних дисциплін групами учнів, які мають високий рівень навченості; забезпечити професійне самовизначення; створити необхідну основу для продовження освіти в професійній сфері.

Література

1. Демчук Ю.В. Індивідуальна освітня траєкторія як фактор професійного самовизначення обдарованих учнів [Електронний ресурс]/ Науково-дослідна робота СОППО. Інтернет-конференція «Організація і впровадження профільної освіти» Режим доступу: <http://ndcsoippo.at.ua/>

2. Дидактика средней школы: Некоторые проблемы современной дидактики/Под ред. М.Н.Скаткина. М., 1982.С.101